

Fra kastesport til casting – fra sportsfiske til idrett

La oss gå seksti år tilbake i tid - 1961 - året da Norges Idrettsforbund feiret sitt 100 års jubileum, skulle også bli et merkeår for norsk casting. Norsk Kasteunion skulle stå som arrangør av det femte Verdensmesterskapet i casting, et arrangement som skulle få stor oppmerksomhet i mediene. På Idrettstinget i november, ble kastesporten ønsket velkommen med i norsk idrett. I løpet av året ble ”kasting” til ”casting”, og Norsk Kasteunion skulle bli til Norges Castingforbund. Dette er historien om hvordan og hvorfor det skjedde.

Først litt om opptakten

Fra 1820-tallet begynte de første irer, skotter og briter å ta med seg fluestangen til Norge. Det var visstnok den irske studenten Johan Widerøe Thoning Owesen som i 1822, var den første som kastet med flue her i landet, da han bosatte seg på storgården Leren litt sør for Trondheim sentrum. Sportsfiskerne, som i hovedsak var velstående herrer fra de britiske øyer, kom utover på 1800-tallet i store flokker for å oppleve fluefiske i norsk natur. Hele 4000 tekster med turist- og reisebeskrivelser om Norge skal ha blitt publisert i Storbritannia på 1800-tallet. Etterhvert begynte også nordmenn å interessere seg for, og lære seg fluefiske i norske elver.

De første lokale kastekonkurransene må ha kommet i gang tidlig på 1920-tallet. Reidar Brekke skriver i boken Om ørret- og laksefiske i Norge (1940) at Trondhjems Jæger- og Fisker Forening startet opp med kastekonkurranser på høsten 1923. Det var etter at Brekke selv hadde sett konkurransekasting på en forretningsreise i Sverige. Høsten 1927 deltar den samme Reidar Brekke som eneste nordmann i det Svenske Sportsfiskerforbundets 10 årsjubileum, hvor de arrangerer en jubileumskonkurranse i kasting. Brekke er med dette trolig den første nordmann som deltar i en internasjonal kastekonkurranse, og han overrasker seg selv ved å vinne to førstepremier og tre andre-premier i konkurransen. Tilbake i Norge er Brekke med på å opprette et konkurranseutvalg for kastekonkurranser i Norges Jæger & Fiskerforening (NJ&FF) tidlig i 1930. Den første åpne nasjonale kastekonkurransen i flue- og slukkasting i Norge ble arrangert av dette utvalget 28. september 1930, og de første rene sportsfiskerforeninger ble dannet på rad og rekke utover på 30-tallet; Lillehammer Sportsfiskerforening (1931), Oslo Sportsfiskere (1932), Bergen Sportsfiskere (1933), Ringerikes Sportsfiskere (1934), Drammen Sportsfiskere (1935) og Grenland Sportsfiskere (1937). Felles for disse var en bred ideologisk tilnærming til sportsfiskersaken. Sportsfiskerforeningene skulle arbeide for å styrke fiskebestanden og sportsfiskerkulturen, arbeide for en fornuftig fiskelovgivning, sikre medlemmenes adgang til fiske, og bidra til fiskekultivering og utsetting av fisk. I tillegg satt de instruksjon og konkurransekasting på programmet i sine foreninger. Flere av klubbene begynte å arrangere klubbkonkurranser, og konkurransekastere i Grenland og Drammen møttes årlige til pokalkonkurranser.

Da Norges Jæger- og Fiskerforbund egentlig aldri var sportsfiskernes organisasjon på 1930-tallet, dannet klubbene i 1936 Stangfiskernes Korrespondanseforbund, som først og fremst skulle bistå opprettelser av flere lokale sportsfiskeforeninger rundt om i landet. 9. mai 1936 dannes så Norges Sportsfiskeres Samarbeidskomité, som forløper for den nasjonale organisasjonen Norges Sportsfiskerforbund, som ble stiftet året etter. Denne organisasjonen arrangerte etter krigen, de årlige nasjonale landskasterstevnene. Norges Flue- og Slukkasterforbund (NFSF) ble stiftet 1952, og var den første organisasjonen med kun kastesport som formål. Det er denne organisasjonen som regnes som forløperen til det som senere skulle bli til Norges Castingforbund. NFSF hadde kanskje først og fremst formålet å sikre at norske konkurransekastere skulle få være med i det internasjonale samarbeidet og

bidra i den internasjonale samkjøringen av konkurranseregler som var i emning på denne tiden. I 1955 var NFSF, representert med Arne Jacob Schultz, med på å stifte International Casting Federation (ICF), og i 1957 lyktes det organisasjonen å bli tatt opp som utvalg i Norges Idrettsforbund. Fortsatt var ikke kastesporten fullverdig tatt opp som egen idrett i idrettsorganisasjonen, og fortsatt var kastesporten koblet til hele fire ulike organisasjoner; Norges Flue- og Slukkasterforbund, Norges Sportsfiskerforbund, Norges Jeger- og Fiskerforbund og Arbeidernes Jeger- og Fiskerforbund. 28. april 1959 ble Norsk Kasteunion stiftet. NFSF ble da oppløst, og representanter fra de tre andre organisasjonene fikk plass i Norsk Kasteunions styre. Kastesporten var dermed samlet i én organisasjon, og Norsk Kasteunion overtok ansvaret for landskasterstevnet, som fra 1959 byttet navn til Norgesmesterskap i flue- og slukkasting.

Året 1961

Norge gikk inn i 1961 som det landet som ved alle de fire første Verdensmesterskap i casting hadde blitt beste europeiske nasjon, og nordmenn besatt hele åtte av verdensrekordene ved inngangen til året. For en organisasjon som ønsket seg inn i norsk idrett, var det perfekt timing å skulle stå som arrangør av Verdensmesterskapet i det som var norsk idretts hundreårs jubileumsår.

I en notis i Aftenposten 13. mai 1961 kommer det frem at Norgesmesterskapet dette året skulle arrangeres av Tinn Jeger- og Fiskerforening på Rjukan. Stevnet skulle avvikles 17.-18. juni, sannsynligvis på Tveitotjernet, som det står å lese. Øvelsen ”sluk lengde” skulle kastes på Rjukan stadion. Det vi skal merke oss er overskriften; *NM i ”casting” på Rjukan i år*. Casting i anførselstegn, for å markere dette nyordet. I notisen forøvrig benyttes den tradisjonelle betegnelsen ”kasting med flue og sluk”. Norgesmesterskapet skulle også være uttaksstevnet for verdensmesterskapet som Norsk Kasteunion hadde påtatt seg, og som skulle holdes i Oslo 21.-26. august.

Norgesmesterskapet på Rjukan ble en suksess midt i juni, på tross av tidvis stiv kuling og til tross for at mange fikk sine kast ødelagt av vinden. 60 kastere deltok, og det mest gledelige ved stevnet, i følge Aftenpostens reportasje 21.06, var de mange nye navn på premielisten, og da særlig at det hadde vært med mange nye ungdommer som hadde forsynt seg av premiene. Øvelsene som det ble konkurrert i var; Flue presisjon og lengde, Flue enhånds lengdekast, Flue skish presisjon, sluk presisjon og lengde og sluk skish presisjon. Norgesmesterne ble Jon Kolseth (sluk fiskerklasse), Sverre Scheen (sluk skish og flue fiskerklasse), Arne Jacob Schultz (Flue lengde) og Frithjof Syse (Flue presisjon skish).

På seinsommeren lades det opp til Verdensmesterskapet. Hele 110 kastere fra 13 nasjoner skulle delta på det femte verdensmesterskapet i rekken, siden International Casting Federation ble stiftet i 1955. Det skrives flittig om denne nye idretten ”casting”, som den nye konkurranseidrett ble kalt i den internasjonale terminologi, i norske medier. I følge boken ”Sportsmenn i veideland” Norges Jeger- og Fiskerforbunds 125 års jubileumsbok, skiftet Norske Kasteunion navn til Norges Castingforbund i forkant av VM, fordi Norges Idrettsforbund hadde bedt dem finne et mer ”velklingende” navn. Forbundet var i prosess om å bli tatt opp som eget særforbund i NIF, og da måtte til og med organisasjonens navn sportifiseres. Det nye navnet ”Norges Castingforbund” lå også nærmere den engelske betegnelsen ”casting sport”. Det ble i det hele tatt jobbet godt i forberedelsene til VM, for stevnet skulle innledes med mottakelse i Oslo rådhus, mandag formiddag 21. august. Her var det ventet at Oslos ordfører ville overbringe kommunens hilsen til alle gjestene ved arrangementet.

President i International Casting Federation, amerikaneren Myron C. Gregory, hadde ankommet Fornebu med fly fra sitt bosted i Auckland, California lørdag 19. august. Aftenposten gjør et intervju med Presidenten dagen etter hans ankomst, hvor han uttaler at ”Mesterskapet i Oslo blir det største stevnet vi hittil har hatt – og vi venter også at det skal bli det beste”. Aftenposten gjør et nummer ut av at den internasjonale olympiske komite i prinsippet har godkjent flue- og slukkasting som olympisk øvelse, og at det vel bare er et tidsspørsmål før denne idrett blir tatt med i de olympiske leker. Aftenposten spør Gregory om det er meningen å få kastingen med i de olympiske leker? ”Ja, vi har tatt sikte på det, men når det kan bli, vet jeg ikke med sikkerhet – muligens i 1968. Etter de nye regler må vår organisasjon i så fall ha tilslutning fra 25 nasjoner, og minst 15 nasjoner må delta i øvelsene. Jeg tror imidlertid ikke at det vil by på noen vanskelighet å få tilslutning fra 25 nasjoner. Vi har nu 17 (medlemsnasjoner i ICE)”. Aftenpostens journalist trekker også frem sportens kobling til fiske, da denne spør; ”Kasting med flue og sluk er jo egentlig midler ved utøvelsen av sportsfiske. Her i Norge er det adskillig fiskere som reagerer mot at man løsriver kastingen fra det egentlige formål og gjør den til konkurranseidrett...” Gregory er godt kjent med dette synspunkt, og svarer; ”Ja, jeg kjenner godt dette syn. Men jeg kan forsikre Dem at alle deltakerne i dette stevnet også er fiskere. De er blitt interessert i konkurransekasting for å kunne bedre sin ferdighet, sin beherskelse av redskapen, med sikte på å bli dyktigere fiskere. Naturligvis behøver man ikke være konkurransekaster for å få fisk, men erfaringen viser at en dyktig kaster – under ellers like forhold – gjerne får mer fisk enn en som er mindre dyktig. Mange finner også glede i selve kastingen, som i virkeligheten er en fin sport – den gir god mosjon og fin avkobling. Vi skal dessuten huske på at konkurransekastingen i høy grad har bidratt til å utvikle og forbedre fiskeredskapen, både stenger, snører og sneller”. ICF skulle i løpet av dagene i Oslo også arrangere sin årlige kongress, i Handelstandens lokaler. Det var et tett program som ventet for Mr. Gregory.

Stevneprogrammet for det 5. Verdensmesterskap i casting 1961.

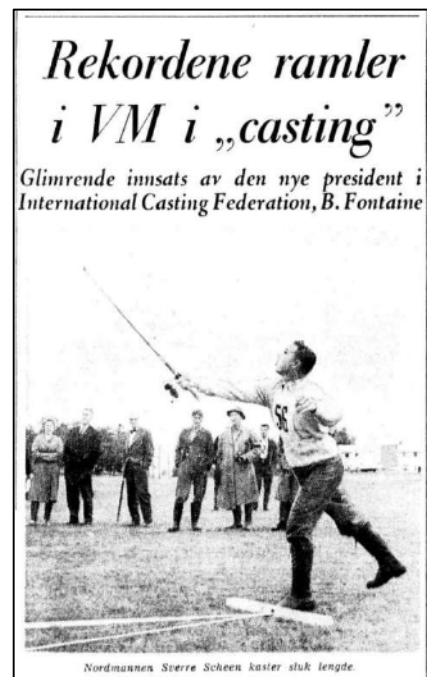
Verdensmesterskapet var godt planlagt. Nordstrand Jeger- og Fiskerforening skulle ha det tekniske ansvar for gjennomføringen på Ekeberg, mens Oslo Sportsfiskere hadde det tekniske ansvar for arrangementet på Holmendammen. Aftenposten skriver 19. august; ”Under stevnet vil publikum få sakkyndig orientering om øvelsenes gang gjennom høytalere. Utrengningen av resultatene, som til dels er en komplisert affære, vil foregå ved hjelp av elektroniske regnemaskiner på et kontor i Oslo som står i forbindelse med stevneplassene via direkte telefonlinje”. Man tok ingen sjanser, overdommer Odd Carlsen ble supplert med Rolf Petersen, som skulle ha overoppsyn med hele arrangementet. Petersen var ingen hvemsomhelst, men hadde arrangementserfaring fra øverste hylle. Han hadde blant annet vært generalsekretær for Norges Vinterolympiade i 1952. Arrangementet skulle være i de beste hender.

Overfor det som ble betegnet som en ”kosmopolitisk forsamling” i Bankettsalen i Oslo Rådhus hilste fungerende Ordfører Rolf Stranger mottakelsen med en velformulert tale på engelsk; ”Det er en fryd å se et vel beregnet artistisk utført kast med flue, anbragt på det riktige sted. Sportsfiskere er en lykkelig rase – de er gjerne vel avbalanserte, tålmodige og som regel charmerende folk”, sa han. ICFs president takket på vegne av gjestene for den hyggelige mottakelsen, han gratulerte Norges Idrettsforbund med 100 års jubileumet, før han utnevnte Stranger til Honorary member – og overleverte ICFs silkebanner. På ICFs generalforsamling senere på kvelden ble også president Gregory takket, da amerikaneren Ben Fontaine ble valgt til ny president.

Forsiden på Aftenposten tirsdag 22. august 1961.

Verdensmesterskapet åpnet på Ekebergsletta kl. 9 tirsdag 22. august. Alle utøverne var samlet under sine respektive nasjoners flagg, og formann av Norges Idrettsforbunds styvnekomité, Harald Rømcke, ønsket alle deltakerne velkommen på vegne av Norges Idrettsforbund. Det var litt kjølig og regn i været, men heldigvis ikke særlig med vind. Rømcke fortsatte med å nevne at stevnet var ledd i norsk idretts jubileumsfeiring, og at det var en glede å hilse flue- og slukkasterne velkommen i Norges Idrettsforbund. Øvelsene åpnet med øvelsene sluk lengdekast med enhånds stang og haspelsnelle og 10,5 grams plugg. 70 kastere stilte i denne første øvelsen hvor det ble kastet fem kast hver, og hvor gjennomsnittslengden av de tre lengste kast ble gjeldene resultat. Verdensrekorden i denne øvelsen hadde Arne Jacob Schultz på dette tidspunktet med 74,22m (gjennomsnitt). Den nyvalgte president Ben Fontaine, som også var en aktiv kaster, åpnet med å kaste 82,18 m i første kast og 84,74 m i andre kast! For en åpning på mesterskapet! Også Nordmannen Johan Milch starter godt. Sammen med svensken Folke Strobel, og den franske veteranen Pierre Creusevaut kaster også de over 78 meter! Sverre Scheen og Jon Kolseth følger tett bak. Det blir den nyvalgte presidenten, Ben Fontaine, som blir verdensmester og mottar gullmedaljen på en enkel høytidelighet på Holmendammen noen dager senere. Sluk lengdekast med 2-hånds stang, haspelsnelle og 30 gr. lodd ble vunnet av tyskeren Will Stubbe. Sluk lengde, roterende snelle 18 grams lodd 1- eller 2-hånds stang vinnes av Rune Fredriksson fra Sverige. Sluk lengde 1-hånds stang, 18 grams lodd ("friklassen") ble vunnet av Jon Tarantino, USA. Her vant også vi vår første medalje da Sverre Scheen vant bronzen.

Avisutklipp fra Aftenposten hhv. 25.08.61, 22.08.61 og 23.08.61.

Vår stadig like sikre kaster Sverre Scheen, som gjorde seg sterkt gjeldende i mange av øvelsene og plaserte seg som nr. 3 sammenlagt.

Faksimile fra Jakt-Fiske-Friluftsliv Nr. 10 1961 – medlemsblad for Norges Jeger og Fiskerforbund

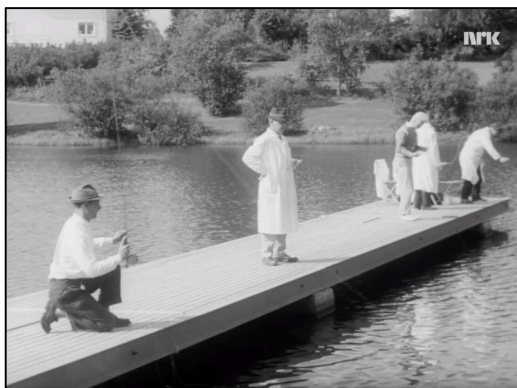
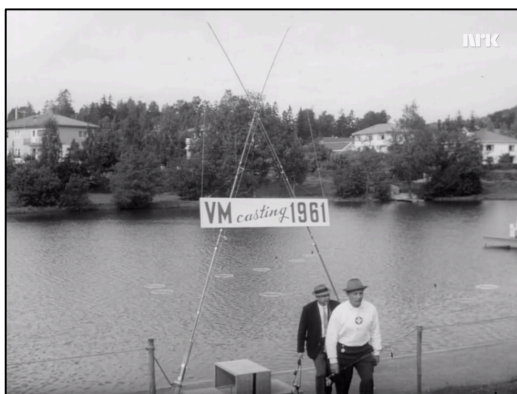
Etter øvelsene på gresset på Ekebergsletta, fortsatte man med fiskerklassen på Holmendammen. I disse øvelsene brukte man redskap som måtte være brukbart til praktisk sportsfiske. Her ble det altså kastet på vann, og disse øvelsene gikk under betegnelsen skish-øvelsene. ”Skish” er et syntetisk ord, satt sammen, og betyr ”skill in fishing”. Det var altså mer fiskerelaterte øvelser som skulle gjennomføres på Holmendammen. Første øvelser var presisjonskasting mot en rekke målringer i forskjellige avstander. I sluk skish varierte avstanden mellom 12 til 24 meter, i flue skish fra 6 til 12 meter. Fluekast mot disse mål omfattet først tre tørrfluekast, deretter to våtfluekast, før et switch- eller rullekast. Alle kast innenfor en tidsbegrensning. Høyeste mulige poengsum 100 poeng, noe som kun var oppnådd av to personer ved tidligere Verdensmesterskap, av nordmennene Gerhard Schøpp og Alf Kolseth. På Holmendammen gjentas bragden av franskmannen Jean Daubry. I øvelsen sluk skish med roterende snelle satte svensken Rune Fredriksson ny verdensrekord med 88 av 100 oppnåelige poeng.

Beste nasjon i VM skulle bli Sverige, som tok 13 av 30 medaljer totalt. USA tok 8 medaljer, mens Norge måtte ta til takke med 5 medaljer. De norske medaljene var 1 gull til Jon Kolseth i øvelse 4 – flue lengde med 2-hånds laksestang. 1 sølv til Hilmer Bru i øvelse 6 – sluk skish, 10,5 grams plugg, og 3 bronsemedaljer til Sverre Scheen - i øvelsene 4 (flue lengde med 2-hånds laksestang); 6 (sluk skish, 10,5 grams plugg) og 9 (sluk lengde, 18 grams plugg, med 1-håndsstang). Stevnets beste deltaker i alle 10 øvelser sammenlagt, ble amerikaneren Jon Tarantino (med 2 gull-, 2 sølv og 1 bronsemedalje), som med det mottok Garciapokalen. Nr. 2 ble Rune Fredriksson, Sverige, og Sverre Scheen, Norge (med sine 3 bronsemedaljer). Det ble i løpet av VM satt hele 10 nye verdensrekorder.

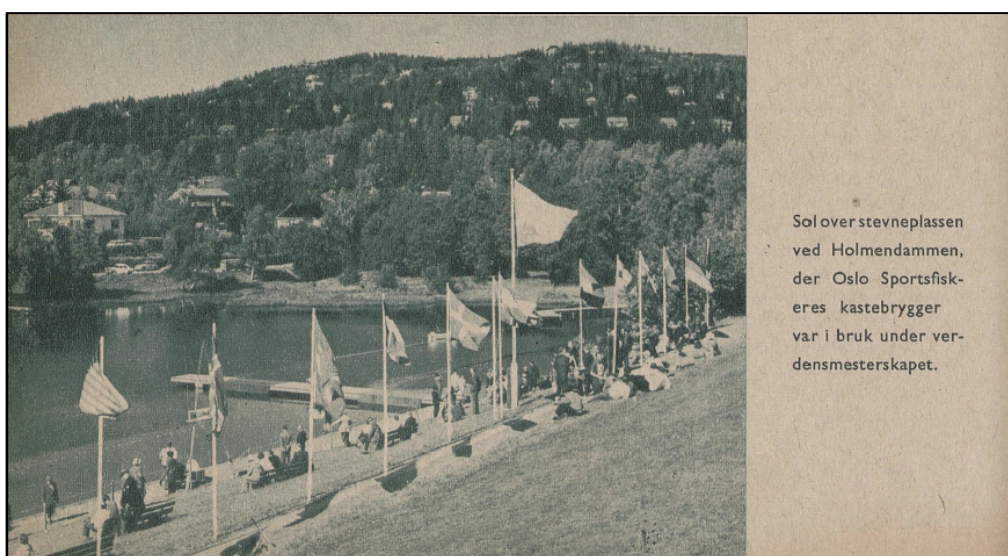
Morgenposten skriver i sin oppsummering av VM, 28. august, at forholdene under hele VM hadde vært utmerkede, og at utlendingene ikke kunne få rost det hele nok.

Verdensmesterskapet ble avsluttet med fest på restauranten ”Kongen”. Her ble kombinasjonsmedaljene delt ut, og på vegne av Norges Idrettsforbund delte Rolf Petersen ut en sølvplakett til styret i International Casting Federation, som takk for at arrangementet var lagt til Norge. ICSFs avgåtte president, Myron C. Gregory ble så utnevnt til livsvarig medlem av ICF for sin innsats for sporten og organisasjonen.

Bilder fra Filmavisen – som laget reportasje fra VM, og som ble vist som forfilm på norske kinoer høsten 1961.

Søl over stevneplassen ved Holmendammen, der Oslo Sportsfiskeres kastebrygger var i bruk under verdensmesterskapet.

Faksimile fra Jakt-Fiske-Friluftsliv Nr. 10 1961 – medlemsblad for Norges Jeger og Fiskerforbund.

De fisker etter OL-gull

I etterkant av verdensmesterskapet slås det stort opp i VG, at casting kan bli Norges sterkeste øvelse i de kommende OL, dersom casting kommer på det olympiske programmet. "Dette kan bli en av øvelsene i Tokio 1964" skriver VG, illustrert med et stort kastebilde av finnen Toivo K. Korhonen. VG skriver at casting kanskje ikke ennå er den store publikumsidretten, men at de har observert i løpet av VM-uken; "(...) at tilhengerne tar sin idrett alvorlig, det er tydelig. Vi merket det selvsgatt under konkurransene, og det fremgår jo med all tydelighet også i og med at søknaden er inne i den olympiske komite, om at øvelsen "casting" må komme på det olympiske program!". VG skriver videre at søknaden foreløpig ikke har blitt behandlet, men at ivrige ledere og kastere, særlig fra USA, hadde forsikret dem om at søknaden så og si var i orden. De konstaterer på følgende vis; "Flue- og sluk-kasting kommer til å stå på programmet når Tokio og Japan blåser sammen til olympiske sommerleker en gang i 1964!". Men, de lufter også en av castingsportens utfordringer. Amerikanerne VG har snakket med forteller at man nok må kutte ned på antall øvelser; "Slik som det er satt opp i et verdensmesterskap i dag, kan en og samme mann stryke avgårde med hele 10 gullmedaljer, - og det går nok ikke i olympiske sommerleker, selv om turnerne også har sjansen til å hente seg atskillige medaljer fra premiebordet". Underoverskriften VG bruker er meget pirrende; "Det kan også bli Norges sterkeste olympiske øvelse". VM på hjemmebane hadde vært en liten skuffelse for de norske kasterne, men i artikkelen vises det til at de norske tøverne tross alt er i verdenseliten, og skriver videre at "(...) hadde dette VM vært olympiske leker, er det i alle fall sikkert at denne grenen ville blitt Norges sterkeste".

Flue- og sluk-kasting blir olympisk øvelse

Presidenten i ICF, Myron Gregory, fisker 20 kilos «King Salmon» med enhånds fluestang

— Det vil jeg nødig uttale meg om. Forvorte vurderer vi i første rekke de individuelle prestasjoner og legger ikke så megen vekt på hvilken nasjon kasterne tilhører.

— Kasting med flue og sluk er jo egentlig midler ved støvelen av sportstiske. Her i Norge er det adskillige fiskere som trener mest at man løfter kastingen fra det egentlige formål og gjør den til konkurranseidrett. ...

— Ja, jeg kjenner godt dette sgn. Men jeg kan forsikre Dem at alle deltagere i dette stevne også er fiskere. De er blitt interessert i konkurransekasting for å kunne bedre sin ferdighet, sin beherskelse av redskaper, med sikte på å bli dyktigere fiskere. Naturligvis behøver man ikke være konkurransekaster for å få fisk, men erfaringen viser at en dyktig kaster — tinner ellers like forhold — gjerne får mer fisk enn en som er mindre dyktig. Man finner også glede i selve kastingen, som i virkeligheten er en fin sport, — den gir god mosjon og fin avtøining. Vi skal desuten huske på at konkurransekastingen i høy grad har bidratt til å utvikle og forbedre fiskerikdommen, både steiner, stover og steller.

— Er det meningen å få kastingen på de olympiske leker?

— Ja, vi har tatt sikte på det, men når det kan bli, vet jeg ikke med sikkerhet. — maktens i 1964. Etter de nye regler må vår organisasjon å på fall ha tilslutning fra 25 nasjoner, og minst 15 nasjoner

Presidenten i International Casting Federation, amerikaneren Myron C. Gregory, fotografert for Aftenposten 1961.

10 VG sport VG sport REDAKTØR: ENAR HENTHE-ELIAS OG ENUT ENDRINGEN VG sport VG sport

Dette kan bli en av øvelsene i Tokio 1964

DE FISKER ETTER OL-GULL

Verdens beste flue- og sluk-kastere har avsluttet sitt verdensmesterskap her i Oslo, det femte i rekkefølge. Det betyr ikke med til de store publikumsidretter, svært få i det hele tatt vet vel hva kasting som idrett er for noe, men vi skal tro at den store publikums-massen etter hvert blir ganske godt kjent også med denne grenen.

De har nemlig store planer de fluestrige stevne som driver stige og forsvarende til seg som akkurat til å forsøke fluestrigen fra de øvrige, sier en av de, eller vi ligger tilbake. De vil så den beste flue på lange fluestrige. De vil så den beste flue på lange fluestrige. De vil så den beste flue på lange fluestrige.

Det blir olympisk øvelse

Vi skal ikke her diskutere eller snakke om omkastet, men om denne idretten som, hverken når det gjelder fra de, ogvære eller publikums interesse. Men så, såsommer har en idrett skrevet, det er tydelig. Vi merket det selvsgatt under konkurransene og det fremgår jo med all tydelighet også i og med at søknaden er inne i den olympiske komite, om at øvelsen "casting" må komme på det olympiske program!

Kanskje i Tokio i 1964!

Forskning har ikke skuffet, selv opp til kastingen, men, for de ledere av kastingen.

Stikk som det er satt opp et verdensmesterskap i dag, kan en og samme mann stryke avgårde med hele 10 gullmedaljer, — og det går nok ikke i olympiske sommerleker, selv om turnerne også har sjansen til å hente seg atskillige medaljer fra premiebordet.

6 øvelser i sluk, 4 i flue . . .

Et verdensmesterskap i casting er oppdelt i 6 øvelser i fluestang, fluestang og fluge. Det er hele 6 forskjellige øvelser i sluk-kasting. Her betyr ikke prestasjon: bare lengde. Men øvelsene er delt opp slik at det er forskjellige vekt på øvelsene, og det er forskjellige startvekt på øvelsene, og man kaster med en hånd og med to hender.

Det er bare litt av øvelsene kommer inn, på grunn av øvelsene så eventuelt strykes borte det blir skutt i dette opp denne grenen på det olympiske program.

Amatører og profesjonister

I et verdensmesterskap er det klasse både for amatører og profesjonister. Det er ikke så mye penger som spiller inn, profesjonistene er de som trener for et bestemt firma, mens amatører altså stort sett kaster for seg sjeld, for å ha et stort antall penger fra øvelsene.

Imens er det ikke noe å si på vår verdens beste sluk- og fluestangere møtes til konkurransen. Vi har dette store bildet, hvor Jimmie Toivo K. Korhonen er i aksjon, tid som illustrasjon til dette. —

Utklipp fra Aftenposten 21.08.61 og VG 29.08.61 (t.h. og under).

Det kan også bli Norges sterkeste olympiske øvelse

Norges sterkeste olympiske øvelse

Kniksen og VG

Av Sverre Riisen

Med stigende forberedelse, for ikke å si irtrosasjon, har jeg, og mange med meg, merket meg de store oppsett VG's fotballreferent følger ut over våre alle skilningsmerker når han en god gang ikke er helt i slag. Da blir de sakkyndige til med gode råd, formet som generelle banaliteter, slik at de får en slapp nasjonalisme.

Vi som har sett ham i aksjon

— Nærmest daglig — vet at denne påstand ikke er noe annet enn utvilsomt feil. Kniksen er i form som aldri før. Han gjennomfører alle verdensrekorder med en flid og en sprøhet som ikke kan sammenlignes med noen andre. Til overmål har han selv bekreftet at det ikke er noe i verden med hans overbevisningsverden. Det er en naturlig

Med i verdenseliten

Nå er det verdenseliten som er i fokus. Det er de som er i verdenseliten som er i fokus. Det er de som er i verdenseliten som er i fokus.

Tokt og foto: THORLEIF SANDMOE

Det er dag en amerikansk kaster som har blitt tatt med seg opp.

VM i casting hadde vært en arrangementsmessig seier for Norsk Kasteunion. I løpet av VM-ukene hadde kastesporten fått svært mye positiv oppmerksomhet, og på tross av at de norske utøverne ikke hadde dominert seierspallen som tidligere, bidro nok oppslag som VGs OL-artikkel til at Norsk Kasteunion var et stort steg nærmere å bli tatt opp som særforbund i norsk idrett.

I november gjennomføres Idrettstinget, norsk idretts høyeste myndighet, og der ble følgende forslag lagt frem for forsamlingen; *”Idrettsstyret bemyndiger Idrettstinget til å ta opp Norges Castingforbund som særforbund når forbundet er formelt konstituert.”* Forslaget blir enstemmig vedtatt av tingforsamlingen, men med ett tillegg; *”når betingelsene forøvrig er tilfredstillende”*. I den siste tilføyelsen lå det en forventning om at alle kasteklubber også måtte melde seg inn i Norges Idrettsforbund, for at opptaket som eget særforbund skulle fullføres.

Norges Castingforbund stiftes

Formann i Norsk Kasteunion, Henning Wincentz Löwer, kunne 21. januar kl. 13.00 ønske velkommen til det som ble betegnet som et historisk møte for kastesporten i Norge. På dagsorden for det konstituerende møte sto navneendring og endring av forbundets vedtekter for å bringe dem i overensstemmelse med Norges idrettsforbunds regler for særforbund. Tilstede på møtet var foruten det sittende styret i Norsk Kasteunion, representanter fra kastegruppene i Bergen Sportsfiskere, Drammen sportsfiskere, Nordstrand J. & F. F., Oslo Sportsfiskere og Tinn J. & F. F.

Organisasjonens navn ble diskutert. Forslaget ”Norges Castingforbund” ble utfordret da Tinn J&FF la frem det første endringsforslaget. De fremmet ønske om at organisasjonen skulle hete ”Norges Flue- og Slukkasterforbund”, med begrunnelse at det da var lettere for utenforstående å forstå hva organisasjonen driver med. Forslaget fra Tinn J&FF ble støttet av Drammen Sportsfiskere. Forbundets navn ble vedtatt mot disse to stemmer.

Diskutert ble også formålsparagrafen, og hvorvidt man skulle ha med at flue- og slukkasting som konkurranseidrett skulle bygge på fiskeredskap og metode egnet til praktisk fiske, og hvorvidt dette skulle gjenspeiles i konkurransereglene. Arne Jacob Schultz mente at det burde holde at ICF internasjonalt hadde utformet kastereglene slik at det var gjort plass til et visst antall ”fiskeklasser”, i tillegg til de kasteøvelser som hadde mer idrettslig karakter. Han mente også at man sto fritt til å utvikle flere rene nasjonale øvelser, som kunne ha en tydeligere kobling til fiske, i tillegg til det øvelsesprogrammet man hadde vedtatt i ICF. Flertallet mente imidlertid at man i formålsparagrafen skulle få frem kastesportens forbindelse og utspring i sportsfisket, og formålet om at man også skulle arbeide for denne koblingen ble vedtatt. Norges Castingforbund ble erklært stiftet.

6. juli 1962 – Idrettsstyret vedtar å ta opp NCF

Idrettsstyret behandlet på styremøte fredag 6. juli 1962 oppfølging av en del saker fra Idrettstinget i 1961. Deriblant saken: ”opptagelse av Norges Castingforbund som særforbund”. I protokollen kommer det frem at forbundet pr. 01.01.62 hadde 24 medlemsklubber- og grupper. Kun 7 av disse hadde vært tatt opp som medlemslag i NIF, da opptaket hadde blitt lagt frem på Idrettstinget året før, og fortsatt var det kun 12 av de 24 medlemslagene som hadde meldt seg inn i NIF. Idrettsstyret gjorde følgende vedtak denne sommerdagen; *”Idrettstyret vedtok å oppta Norges Castingforbund som særforbund i Norges Idrettsforbund fra den 6/7-1962. Det er en forutsetning at de 12 lag som ennå ikke har ordnet sin innmeldelse i Norges Idrettsforbund, gjør dette snaresst”*. Betingelsen må ha blitt oppfylt, og

med dette vedtaket var endelig Norges Castingforbund tatt opp som eget særforbund i norsk idrett. Som eget særforbund var norsk casting sikret økonomiske rammebetingelser for videre utvikling av sporten.

Kastesporten i årene som fulgte – og frem til i dag.

Vi kan si at 1961 var året da sportifiseringen av kasting med flue og sluk organisatorisk gikk inn i den siste fasen, og 1962 året da den ble fullbyrdet. Det hadde vært en lang vei dit. Først sto de som importerte ”kunsten med de dansende fluer” til Norge, i kontrast til de innfødte som fisket for å få mat på bordet. De som kom med sporten på 1800-tallet kastet for opplevelsen og sportens skyld – sportsfiskeren gav bort fangsten til de norske bøndene. Konkurranseskasting som utviklet seg i mellomkrigstiden sto i kontrast til sportsfiskeren, ved at den ikke skulle resultere i ”kampen mot storlaksen”, men bare konkurrere om de lengste og mest presise kastene. I boken Oslo Sportsfiskere gjennom 50 år (1983) skrives det; *”Allerede i tredveårene hevet det seg kritiske røster mot konkurransepreget som kastetreningen etter hvert fikk på Holmendammen. For de fleste var det viktigste ved å være på ”dammen” å perfektionere kasteferdigheten for praktisk fiske, mens konkurransemomentet kom i annen rekke. Mange fiskere var bare med på konkurranser ”for moro skyld”. Men for noen av sportsfiskerne – for det var de alle – fikk konkurransene en egenverdi. For dem ble treningen mer og mer ren konkurransetrening. Mange sportsfiskere kom etter hvert til å synes at kastekonkurransene fjernet seg mer og mer fra det praktiske fiske, og det har blitt færre ”fiskere” som deltar på stevner”*. En morsom notis, gjengitt i Grenland Sportsfiskeres 75 års jubileumsbok (2012) illustrerer også motstanden mot konkurransekasteren anno 1940; *”Fra politiet: Fem mann ble i går aftes innbrakt til legevakten og senere arrestert. De hadde antastet Bjåland og kalt han konkurransekaster. De ble løslatt på grunn av bevisets stilling”*.

Kastesporten var nå tatt inn i den store idrettsfamilien, men sportifiseringen av aktiviteten (og utstyret) fortsatte. Sporten var i 1961 delvis tatt opp på land, og den besto nå av øvelser både på vann og på land. Noen mer fiskerelatert (såkalte ”skill in fishing”- øvelser), og noen mer sportifisert som rene konkurranseøvelser. Casting-sportens øvelsesutvalg i 1961, besto på mange måter av det som i dag er skilt ut i de to grenene; casting og fluekasting. For å forstå hvordan og hvorfor fluekasting gjenoppsto som en egen gren, adskilt fra casting, nærmere førti år etter verdensmesterskapet i 1961, må vi rette fokus mot den videre sportifiseringen av idretten som fant sted utover på seksti- og syttitallet. Fra og med NM i 1963 ble konkurransen delt i to; en avdeling med fluekast og presisjonskast med sluk på vann, og en avdeling med slukkast lengde på land. I NCFs årsberetningen fra 1969-70 skrives det om nye kasteregler som gjør det mulig å avvikle også flueøvelsene på land, og fra tidlig på 70-tallet gjennomføres alle øvelser på land. I NCFs 50-årsberetning refereres det til et møte som ble holdt 25. Mai 1973, der representanter fra NCFs styre møtte aktive kastere for å diskutere om sporten burde være på vann eller land; *”Johan Milch mente at gresskasting er utmerket. Bedømming er lettere og blir mer korrekt, samtidig som det er lettere å trene og arrangere stevner, da alle foreninger kan skaffe seg tilgang til en gresslette”*. Det var ikke alle kasterne som delte Milchs meninger: *”Diskusjonen om kasting på gress kontra vann var meget livlig, og flere av våre beste kastere ga sin mening. Noen var for vann, mens andre foretrakk gress”*. I 1974 presiserer ICSF de internasjonale reglene, og casting er nå en idrett som utføres på land.

Norges Castingforbund hadde imidlertid fortsatt formuleringen som forankrer sporten til sine røtter i praktisk fiske. I forbundets formålsparagraf heter det: *”Norges Castingforbund har som formål å ivareta og utvikle interessen for Casting som konkurranseidrett, og arbeide for at konkurransereglene også inneholder øvelser som bygger på sportsfiskeredskap og metode hentet fra det praktiske sportsfiske”*. Formuleringen som knytter aktiviteten til praktisk

sportsfiske ble vedtatt videreført i formålsparagrafen i nye lover for Norges Castingforbund på forbundstinget i 2020. I tillegg dukket fluekasting etterhvert opp, med en tydeligere fiskerelatert tilnærming, og utviklet seg til å bli en ny konkurransegren i kastesporten tidlig på nittitallet.

Det internasjonale Castingforbundet (i dag forkortet til ICSF) maktet ikke å få casting på det olympiske programmet til OL i 1964, og heller ikke i tiårene som fulgte. Casting sto imidlertid på International World Games Association (IWGA)s program for World Games i årene 1981-2005 (foruten 1989). Kanskje har det vært Casting-sportens største utfordringer at den aldri har maktet å forenkle og slanke sitt øvelsesprogram, og gjøre tilstrekkelige tiltak for å bli mer publikumsvennlig?

ICSF har i dag 52 nasjonale medlemsorganisasjoner. I 2018 deltok 19 nasjoner på VM i fluekasting, og i 2019 deltok 15 nasjoner på VM i casting.

Totalt har norske kastere vunnet 76 VM-gull og hentet totalt 419 medaljer i VM/EM i casting og fluekasting i årene fra det første VM ble arrangert i 1957 (regnet frem, til og med 2019). Norge er og har vært en sentral nasjon for utvikling av kastesporten internasjonalt – blant annet var Norge svært sentral i utviklingen av fluekasting som ny gren i castingsporten på 2000-tallet.

Norge har stått som arrangør av VM i casting to ganger (1961 og 1967), og av VM i fluekasting tre ganger (2010, 2012 og 2014).

Norsk casting består i dag av to grener; casting (bestående av 9 ulike øvelser) og fluekasting (bestående av 6 ulike øvelser). I tillegg er surfcasting en internasjonal gren i casting-sporten, men denne er lite utbredt i Norge.

I 2020 besluttet ICSF å utsette alle internasjonale stevner og mesterskap til 2021, grunnet COVID-19 pandemien. Norgesmesterskapene i kastesport (for å bruke det gamle begrepet) arrangeres slik i 2020; NM i Casting 22.-23. august på Breivoll, Ås, NM i spey (fluekasting) arrangeres på Attjern, Hemsedal 19.-20. september, og NM i fluekasting arrangeres på Holmendammen i Oslo 26.-27. september.

Litteratur:

- Brekke, Reidar: Om ørret- og laksefiske i Norge, 1940
- Sølien, Espen: Sportsmen i Veideland (NJFF 125 år), 1995
- Berntsen, Bredo: De dansende fluer - fra sportsfiskets pionertid i Norge, 1990
- Tollefsen, Roar og Christensen, Olaf: Norges Castingforbund 1952-2002, 2002
- Norsk Casteunion 5. ICF Verdensmesterskap i casting – Oslo 1961 (stevneprogram)

- NM i ”casting” på Rjukan i år (avisartikkel) – Aftenposten 13.05.1961
- Vellykket NM i flue- og slukkasting på Rjukan (avisartikkel) – Aftenposten 21.06.1961
- Flue- og sluk-kasting som konkurranseidrett (avisartikkel) - Aftenposten 19.08.1961
- Flue- og sluk-kasting blir olympisk øvelse (avisartikkel) - Aftenposten 21.08.1961
- Sportsfiskere i Rådhuset (avisartikkel) - Aftenposten 22.08.1961
- Kasteslukene hviner over Ekebergsletta (avisartikkel) – Aftenposten 22.08.1961
- Rekordene ramler i VM i ”casting” (avisartikkel) – Aftenposten 23.08.1961
- Medaljedryss på Holmendammen (avisartikkel) – Aftenposten 25.08.1961

- Igår var det vann i bassenget (avisartikkel) – Aftenposten 26.08.1961
- VM i flue og sluk avsluttet lørdag (avisartikkel) – Aftenposten 28.08.1961
- Sportsfisker-VM slutt med svensk storeslem (avisartikkel) - Morgenposten 28.08.1961
- Dette kan bli en av øvelsene i Tokio 1964 (avisartikkel) – VG 29.08.1961
- Idrettsstyret går inn for revisjon av tippeloven (...) (avisartikkel) – Aftenposten 25.10.1961

- Stiftelsesprotokoll Norges Castingforbund 21.01.1962
- Protokoll IS møte 06.-07.07.1962, Norges Idrettsforbund
- Jakt-Fiske-Friluftsliv Nr. 10 1961 – medlemsblad for Norges Jeger og Fiskerforbund
- Oslo Sportsfiskere – Stangfiskeren 25 år 1932-1957
- Oslo Sportsfiskere gjennom 50 år, 1983
- 75 år med Grenland Sportsfiskere (1937-2012)
- Helgesen, Tom: Drammens Sportsfiskere 75 år Jubileumsbok 1935-2010
- Ask, Per Øivind: Kastesporten i Drammens Sportsfiskere Årene fra 1937 til 1960, 2019

Takk til Said Maimouni, Norges Idrettsforbund, for fremskaffelse av Idrettsstyrets protokoller fra 1962. Takk til Per Øivind Ask for scan av VM-programmet fra 1961. Takk til Olaf Christensen og Roar Tollefsen - som med NCFs 50-års beretning pirret mitt ønske om å finne ut mer!

Tekst: Marius H. Johannessen